

Kerkdienst Janskerk 16-10-2016

Thema: het Loofhuttenfeest, met inbreng vanuit de pelgrimage naar Iona

Lezing: Leviticus 23: 33-43

Voorganger: Harry Pals

Inleiding

Soekkot – letterlijk: bladerdaken. Joden wonen een week lang in een loofhut, als herinnering aan de jaren dat het volk Israel door de woestijn trok, op weg van het slavenhuis Egypte (het Engeland) naar het land van de belofte. Door de bladeren heen moet je de hemel kunnen zien – om herinnerd te worden aan Gods hoede en leiding onderweg. Het is een kinderlijk (niet: kinderachtig) feest, waardoor je voelt dat je leeft van Gods goedheid, Gods genade. In het hart van het verhaal staat het gebod: “Je zult vrolijk zijn voor het aangezicht van de Eeuwige, je God, zeven dagen lang” (Leviticus 23 : 41), terwijl zon en regen, kou en insecten vrij spel hebben; een kwestie van echte levenskunst...

Overweging

We zijn in beweging gekomen, in de slow motion van het verhaal. Het verhaal wordt heel uitvoerig verteld, de inhoud hadden wij in een derde A4 kunnen weergeven, zeiden we in de voorbereidingsgroep tegen elkaar. Maar het gaat kennelijk om slow reading van de tekst over het Loofhuttenfeest, het is echt een langzame tekst, een soort poëzie. Dat is al een deel van het feest: minderen, vaart minderen, met aandacht leven. En dan na de beweging weer op je stoel zitten: dan zit je een stuk lekkerder - toch?

Dat past allemaal bij wat er gebeurt, waartoe opgeroepen wordt: al het werk (*dienstwerk*) laten vallen, 7 dagen shabbatten, ‘ophouden’ betekent dat letterlijk - en met aandacht offers brengen, elke dag weer.

Als je de opbrengst van het land inzamelt ben je uitgenodigd om uitgebreid te feesten, 7 dagen (een scheppingsweek) lang stil staan, letterlijk stil staan. Om te beseffen waar je van leeft, om weer te weten waarvan je bestaat, en dus waarvoor.

De loofhut herinnert aan het leven onder de bescherming van de Eeuwige. Na de bevrijding uit Egypte kwam niet het beloofde land (dat is nooit zo in het leven), maar kwam de woestijn. Daar moest het volk Israel doorheen. Zonder dak boven zich, alleen de hemelse meetrekkende wolk. Morgen beginnen de Joden daar weer mee.

Dat is nog eens loslaten: in de woestijn, in een hutje zonder dak - dat vraagt echte levenskunst. Je overgeven aan het vertrouwen dat je onderweg kunt leven, dat je ergens aankomt, dat God er wel bij is. Maar zeker weten doe je het nooit. Het lijkt het leven zelf wel. Het is niet maakbaar, je leeft van Gods goedheid en de genade van ons samenleven - en dat is kwetsbaar.

Gisteren waren hier op het Geestdrift Festival mensen die vertelden over hun hervonden geloof. Of ze wel eens twijfelden?, werd hen gevraagd. Ze zeiden zoiets als: sinds ik geloof voel ik pas echt de kracht van het ongelooft, maar ik tref me zelf steeds weer aan als gelovige, door de dingen van het geloof te doen.

Een pelgrimage doet je dat weer beseffen. Zeker als die naar Iona leidt: ver weg, lange reis, altijd samen - best pittig, hoor. Maar de aardsheid, de geaardheid van de plaats en de omgang met elkaar brengt daar veel goeds. Vanuit het gewone leven hebben ze daar liever niet over zondigheid, maar over gebrokenheid, vanuit de realiteit van de barsten in het leven, van wat niet lukte, van wat kapot ging, van wat je daaraan zelf bijgedragen hebt - en dan ook van heling: in elk mens, in de samenleving. En verbonden met het gewone leven is er een besef van de overweldigende aanwezigheid van de schepping, in de natuur en de medemensen, de Eeuwige in dat alles aanwezig - en dus het lofzingen, grote woorden zingzeggen, je daarin aangeraakt weten..

Iona is ‘a thin place’ - ‘Op Iona is de grens tussen hemel en aarde zo dun als een tissue’, zei ooit de initiatiefnemer van de herbouw van de Abbey. Dat hebben we gemerkt. De plaats nodigt uit

geloof te verwoorden - *jouw* geloof, gevoed door het *eeuwige* geloof dat de plaats a.h.w. uitstraalt.

Dat is ook de inzet van het Loofhuttenfeest: beseffen dat je leeft onder de open hemel; zo durven leven, zonder geforceerde en geregelde zekerheden.

Voor velen is de Janskerk ook zo'n 'thin place' als Iona: 'ruimte waar het licht kan komen', hemels licht. Waar altijd van alles kan, zoals gisteren op het festival: mooie en maffe muziek (ik wist soms niet wat ik hoorde), ijs dat als een kunstwerk de hele dag door onze handen aangeraakt smelt in de doopvont (om te beseffen wat wij mensen de aarde aandoen), liggend in het koor indommelen bij de cello en het orgel - het hele leven is er en mag er zijn.

De Joodse najaarsfeesten reiken het ons aan: in het gewone aardse leven vieren we het hemelse licht, juist als het donker wordt, als het donker is, in je, om je, in de wereld. Dan is er de warmte van de verbondenheid, de creativiteit van de verwarring, de aandacht van de zorgvuldigheid. .

Daar gaan ze, door het mulle zand. Daar gaan ze, over de modderwegen van Iona. Daar gaan we, met elkaar. Zo moge het zijn.